

6 oktober 1986

JNR 2855/86 E HBu/GK/agm

Se vedlagte adresseliste

ENKELTE SPØRSMÅL OM PRAKTISERINGEN AV DEN NYE KONKURSLOVGIVNINGEN

I DEKNING AV STATENS ANSVAR FOR BOKOSTNADENE I KONKURS OG VED GJELDSFORHANDLING

Dersom det viser seg at et konkursbo ikke har tilstrekkelige midler til å dekke kostnadene ved bobehandlingen, skal staten ifølge konkursloven 8 juni 1984 nr 58 ' 73 dekke det som rekvirenten ikke hefter for etter forskrift 30 september 1985, eller ikke kan betale. Etter konkursloven ' 3 skal videre kostnader ved en gjeldsforhandling som skyldneren ikke kan betale, dekkes av staten. Justisdepartementet er kommet til at vedkommene domstol skal postere statens utgifter i denne forbindelse på kapittel 414 post 11 underpost 5.

II PRAKTISERINGEN AV KONKURSLOVEN ' 67 FØRSTE PUNKTUM

Justisdepartementet har i rundskriv G-143/85 om den nye konkursloven og dekningsloven s 25 uttalt at ' 67 første punktum bør praktiseres slik at rekvirenten bare skal betale kr 12 000 ved innlevering av konkursbegjæringen. Etter det vi har brakt i erfaring hersker det en viss usikkerhet med hensyn til om rettsgebyret skal være inkludert eller komme i tillegg til dette. ' 67 første ledd fikk sin nåværende ordlyd ved lov 14 juni 1985 nr 69. I forarbeidene (Ot prp nr 72 for 1984-85 s 10 til 11) heter det:

"Til ' 67:

' 67 er i dag utformet med henblikk på den gamle sportelloven fra 1959. Slik bestemmelsen lyder nå, passer den dårlig sammen med den nye rettsgebyrloven 17 desember 1982 nr 86. Justisdepartementet foreslår derfor visse endringer som bringer paragrafen i overensstemmelse med rettsgebyrloven. Dessuten foreslås reglene om sikkerhetsstillelse og forskuddsbetaling av boomkostningene endret slik at skifterettens arbeid forenkles. Endelig foreslås en tilføyelse til ' 67 tredje ledd som bringer lovens ordlyd i overensstemmelse med dagens praksis.

' 67 første ledd første punktum slik det lyder nå, er både overflødig og misvisende når det bestemmes at "forskudd på omkostninger ved behandlingen av konkursbegjæringen og eventuell kunngjøring av konkursåpning" skal betales forskuddsvis. Disse utgiftene dekkes i dag av gebyr etter rettsgebyrloven kap 5. Det følger av rettsgebyrloven ' 3 at gebyret skal betales forskuddsvis. Formuleringen i ' 67 første punktum bør derfor fjernes. Imidlertid hersker det i dag en viss tvil med hensyn til når forskutteringsplikten etter rettsgebyrloven inntreffer. Enkelte skifteretter tolker loven slik at ved innlevering av konkursbegjæringen skal det bare betales et forskudd på kr 250, som i dag er størrelsen av rettsgebyret og som er det endelige gebyr dersom begjæringen avslås eller trekkes tilbake, jf rettsgebyrloven ' 17 annet ledd. Først når det er klart at konkurs vil bli åpnet, forlanges de resterende kr 6 000 innbetalt jf rettsgebyrloven ' 16 nr 1. Andre

steder tolkes loven dithen at fullt gebyr på kr 6 250 (dvs 25 ganger rettsgebyr) skal forskutteres allerede ved innlevering av konkursbegjæringen. Hvis konkurs likevel ikke åpnes, tilbakebetales da kr 6 000. Justisdepartementet har bl a i brev til Creditreformforeningen for Norge 23 desember 1983 tolket loven på den sistnevnte måten. Slik Justisdepartementet nå foreslår at konkurslovens ' 67 første ledd skal lyde, vil man oppnå ens praksis uansett hvordan skifterettene velger å tolke rettsgebyrloven. Etter forslaget skal nemlig den som begjærer konkurs betale inn et beløp som tilsvaret det maksimale ansvar for omkostningene ved bobehandling etter konkursloven ' 73. Rettsgebyret etter rettsgebyrloven er en del av disse omkostningene. Om "rettsgebyrandelen" av det innbetalte beløp blir kr 250 eller kr 6 260, behøver retten ikke ta standpunkt til. Justisdepartementet har under utarbeidelse forskrift om rekvirentens maksimale ansvar for omkostningene ved bobehandlingen, jf konkursloven ' 67 første ledd annet punktum, og overveier i denne forbindelse å begrense ansvaret til kr 12 000."

(Ved lov 13 desember 1985 nr 90 ble rettsgebyret forhøyd til kr 270.)

På foranledning fra Finansdepartementet ble i den endelige forskrift rekvirentens ansvar fastsatt til de første kr 12 000 av de kostnadene boet ikke selv kan dekke, og dernest for en tredel av eventuelle kostnader ut over dette. Med denne ordningen er det selvsagt ikke mulig på forhånd å vite om ansvaret ut over de 12 000 vil bli aktuelt, og i så fall hvor stort det vil bli. Ettersom hensikten med endringen av ' 67 første ledd delvis var å spare skifteretten for å måtte foreta usikre vurderinger av hva de totale kostnadene ved konkursen ville bli, uttalte derfor Justisdepartementet i rundskrivet om den nye konkurslovgivningen at ' 67 første ledd burde praktiseres slik at det forskottsvis bare skal innbetales kr 12 000. Det har vært departementets forutsetning at dette også skulle omfatte rettsgebyret, som må betraktes som en del av kostnadene ved bobehandling.

III ADGANGEN TIL Å FRITA FRA PLIKTEN TIL Å STILLE SIKKERHET FOR BOKOSTNADENE VED OPPBUDSBEGJÆRINGER, JF KONKURSLOVEN ' 67 TREDJE LEDD FØRSTE PUNKTUM

Justisdepartementet har mottatt flere henvendelser fra skifteretter om hvordan denne regelen skal praktiseres. I Ot prp nr 50 for 1980-81 s 91 heter det om denne bestemmelsen:

"Det at en skyldner som ikke kan betale det nødvendige forskott, ikke får åpnet konkurs kan ha uheldige følger ved at den sanering som konkursen medfører uteblir. Man foreslår derfor i tredje ledd særlige regler som for oppbudstilfellene gir skifteretten adgang til å gjøre unntak fra kravet om forskottsbetaling eller sikkerhetsstillelse."

På denne bakgrunn vil Justisdepartementet for sin del anta at det bare er naturlig å fritta skyldneren fra forskotteringsplikten dersom det er grunn til å tro at en konkursbehandling vil kunne gi et reelt bidrag til arbeidet med å ordne opp i forholdet mellom skyldneren og hans kreditorer, herunder også pantekreditorer. Hvor det på forhånd synes klart at skyldneren ikke har midler overhodet, verken i form av likvide midler eller tungt realiserbare aktiva, vil det etter departementets mening ha liten mening å fritta fra forskotteringsplikten etter konkursloven ' 67 tredje ledd.

IV FRISTDAGEN - JF DEKNINGSLOVEN ' ' 1-1 TIL 1-3

Den nye dekningsloven innfører begrepet "fristdag". Fristdagen har bl a betydning for fristberegningen ved omstøting og for beregningen av fortrinnsberettigede krav etter dekningsloven kap 9. Enkelte skifteretter har

som fast praksis å notere hvilken dag som er fristdagen i det enkelte bo i rettsboken når konkurs åpnes. Vi antar at dette er en hensiktsmessig ordning som med fordel kan praktiseres også av andre skifteretter.

V KONKURSLOVEN ' 157 ANNET LEDD ANNET PUNKTUM

Det heter i denne bestemmelsen at dersom boets midler ikke er tilstrekkelig til å dekke kostnadene med bobehandlingen, skal forslaget til godtgjørelse for gjeldsnemndas eller bostyrets medlemmer forelegges for den som er ansvarlig for kostnadene. I de tilfelle der statens ansvar for bokostnadene etter ' 73 blir aktuelt, kan skifteretten selv vurdere forslaget på vegne av staten, uten at der er nødvendig å forelegge spørsmålet for Justisdepartementet i det enkelte tilfelle.

VI ØKONOMISKE KONSEKVENSER FOR STATEN AV DEN NYE KONKURSLOVEN

Justisdepartementet vil mot slutten av 1987 foreta en rundspørning hos skifterettene for å kartlegge nærmere hvilke økonomiske konsekvenser den nye konkursloven har påført staten. Vi ber derfor skifterettene notere relevante opplysninger i denne forbindelse på en slik måte at rundspørningen kan gjennomføres på en enkel og effektiv måte for så vel domstol som departement.

Etter fullmakt

Stein Rognlien
ekspedisjonsjef

Gudmund Knudsen
lovrådgiver

Saksbehandler: Konsulent Henrik Bull

Jnr 2855/86 E IIBU/agm

ADRESSELISTE

Finansdepartementet
Domstolene
Regjeringsadvokatembetet
Riksrevisjonen
Norges Juristforbund
Den Norske Bankforening
Sparebankforeningen i Norge
Den norske Dommerforening
Den Norske Advokatforening
Creditreformforeningen for Norge
Fellesrådet for kreditt- og hypotekforeningene
Norges Kreditorforbund
Norges Lensmannslag
Statens Fiskarbank
Statens Landbruksbank
Den Norske Industribank A/S
Kredittforetakenes Forening
Skattefogdene